

ԲՈՂՈՒՔԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ

Վաղուց հետէ նախապատրաստուող և Էյպենախի վերջին կոնֆերէնցիայով հաստատուած «գերմանական աւետարանական եկեղեցու ժողովը (կոմիտեա)» Նոյեմբերի 10-ին կազմեց առաջին խորհուրդը: Այդ ժողովով գերման—բողոքական եկեղեցիներն ունեցան իրանց առական օրգանը, որ մի որոշ չափով շաղկապում է նրանց գործունէութիւնը: Կոմիտեաի տեղն որոշուած էր Դրեզդէնը, նրա նախագահի, պալատական քարոզչի և Դրեզդէնի աւետարանական լուտերականների կոնսիստորիայի փոխ-նախագահ Ակիլերմանի ընտելավայրը՝ իսկ բացումն—Լուտերի ծննդեան օրը՝ Նոյեմբերի 10-ին: Առաջին ժողովին կոմիտեաի անդամները միմիանց որոշունելուց յետոյ՝ ըստ Перв. Вѣст.-ի իրանց նպատակը ընդգծեցին հետեւեալ կերպով.

«Մենք չենք ձգտում, յայտնեցին նրանք, եկեղեցական նոր ձևեր կազմակերպելու՝ աշխարհական պետութիւնների նման: Իւրաքանչիւր պետութեան եկեղեցին պէտք է գոյութիւն ունենայ իւր դաւանութեան համար՝ ինչպէս եղել է ցարդ՝ իւր առանձնայատկութիւններով, իւր կարգերի ու հիմնարկութիւնների համեմատ: Բայց կան ընդհանուր շահեր, որոնց պաշտպանել ենք ցանկանում. ընդհանուր բարիք՝ որոնց պահպանել ենք կամենում. ընդհանուր կարիք՝ որոնց հեռացնել ենք ցանկանում: Եթէ ապագայում պէտք լինի օրէնք դնել՝ անխառն կրօնական-բարոյական հարցերից՝ այդ այժմ չըպէտք է վճռուի մի ուրիշ եկեղեցու աղղեցութեամբ. մինչդեռ, երբ աւետարանական մեծամասնութիւնը մնայ առանց ներկայացուցչի, մենք էլ հարկաւոր վայրկեանին կը խօսենք և կը պաշտպանենք, երբ պէտք լինի՝ աւետարանական եկեղեցու շահերը: Եթէ համարձակօրէն անարգանքի ենթարկուի մեր աւետարանական եկեղեցին, այն ժամանակ առաջապահ կը լինենք և իսկոյն կը մաքառենք: Եթէ ուրիշ աւետարանական եկեղեցիներն էլ կամենան ընկերանալ Գերմանիայի աւետարանական եկեղեցուն, հրօյսենք բարեկամաբար պատասխանել նրանց հրաւերին, կանենք այն ամենը, ինչ որ պէտք լինի ամրապնդելու օտարերկրեաց եղբայրների հետ կապը: Մեր ցանկութիւնն է միասին բառականութիւն տալ եկեղեցական կարիքներին թէ գերմանական կողմիւններում և թէ նրանց սահմաններից դուրս տարածուած համայնքներում, դաւանակցի բոլոր հնարաւոր միջոցներով: Աւետարանական ընդհանուր շահերի համար դեռ որքա՞ն գործելու դէպքեր կը դրանուեն»:

Հաս Սերк. Вѣст. Գերման աւետարանական եկեղեցական կոմիտեաի վերայ շատերը կասկածով են նայում, կարծում են, որ միանալով այդ կոմիտեան՝ կը կորցնեն իրանց ինքնուրոյնութիւնը, աղատութիւնը, կախման դրութեան մէջ կը մնան։ Եւ ութեղացած կոմիտեաք կարող կը լինի Հռոմի եկեղեցու դերը կատարել իւր հաւատակիցները վերաբերութեամբ։—Անհաւատալի բան չը կայ։ Այս կոմիտեաի նման մի դաշնակցութիւն են կազմել Աւստրիայի աւետարանական լուտերական գերմանացիներն էլ նոյն Նոյեմբերի 10-ին, կենդրոնավայր ընտրելով Վիեննան, որի նպատակը պէտք է լինի՝ ժողովներ կազմելով, երեկոյթներ, հրապարակական դատախօսութիւններ և տօներ սարքելով, գրքեր հրատարակելով, լուտերական համայնքների թշուառներին օգնելով, եկեղեցիները շինութեան օժանդակելով, լուտերականներին պաշտպանելով՝ թեթեւացնել նրանց կարիքները,...

ՔՐԻՍՏՈՆԷՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԲՈՒԴԴԱՅԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԵՒՄՈՒՏՔՈՒՄ

Վերջաբանում աւելորդ չէր լինի համառօտ կերպով մտանանիչ անել այդ երկու համաշխարհային կրօնները հիմնական տարբերութիւնների վերայ՝ որպէս զի քրիստոնէութեան ճշմարտութիւնը և աստուածային լինելը ևս առաւել պարզ աչքի ընկնի։

Բուդդան իւր դարի որդին էր։ Նա մեծացաւ արեւելեան ճոխութեան մէջ, առատութեամբ ճաշակեց կեանքի վայելչութիւնը, ունէր կանայք և պարեկներ, և միայն կեանքից զոտելուց յետոյ դարձաւ նա յեղափոխական։ Երբ Բուդդան մի ըզբօսանքի ժամանակ, ճանաչեց կեանքի դառնութիւնն ու վըտերը, պատահեալ մի ճերուհու, դօստացածի, մեռեալի և մի ճգնաւորի, որը նորան—կեանքից յուսահատուածին, խորհուրդ տուեց վախչել աշխարհից, այն ժամանակ նա անհաւատարմութեամբ թողեց իւր կնոջը և կեանքի տանջանքից մի փրկութիւն գտնելու համար, ողորմութիւն հաւաքող կրօնաւոր դարձաւ։ Վերջապէս նա իւր ժամանակի փիլիսոփայութեան եղ-